

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod arbennig a gynhaliwyd ar 3 Chwefror 2015

PRESENNOL: Y Cyngorydd R. Meirion Jones (Cadeirydd)
Y Cyngorydd G.O. Jones (Is-Gadeirydd)

Y Cynghorwyr Lewis Davies, Jim Evans, Ann Griffith, Victor Hughes,
Llinos Medi Huws, R. Llewelyn Jones

WRTH LAW: Dirprwy Brif Weithredwr
Cyfarwyddwr Cymuned
Cyfarwyddwr Dysgu Gydol Oes
Cyfarwyddwr Cynaliadwyedd
Pennaeth Adnoddau a Swyddog Adran 151 Dros Dro
Pennaeth Busnes Cyngor
Pennaeth Gwasanaethau Plant
Pennaeth Gwasanaethau Oedolion
Pennaeth Gwasanaethau Tai
Pennaeth Dysgu
Pennaeth Gwasanaethau Amgylcheddol a Thechnegol
Pennaeth Adfywio Economaidd a Chymunedol
Pennaeth Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd
Pennaeth Dros Dro ar gyfer Gwasanaethau Democraataidd
Rheolydd Gwasanaethau Cyfreithiol (RJ)
Rheolydd Dros Dro ar gyfer Gwasanaethau Cyfrifeg (BO)
Rheolydd Dros Dro ar gyfer Gwasanaethau TGCh (NS)
Rheolydd Sgriwtini (BS)
Swyddog Pwyllgor (ATH)

YMDDIHEURIADAU: Dim

**HEFYD YN
BRESENNOL:** Y Cynghorwyr Ieuan Williams (Arweinydd y Cyngor a'r Aelod Portffolio ar gyfer Addysg) H. Eifion Jones (Aelod Portffolio ar gyfer Cyllid), Kenneth Hughes (Aelod Portffolio ar gyfer Tai a Gwasanaethau Cymdeithasol), Aled M. Jones (Aelod Portffolio ar gyfer Datblygu Economaidd, Twristiaeth a Hamdden), Richard Dew (Aelod Portffolio ar gyfer Priffyrdd, Eiddo a Rheoli Gwastraff), Alwyn Rowlands (Aelod Portffolio ar gyfer Trawsnewid Perfformiad, Y Cynllun Corfforaethol ac Adnoddau Dynol), J. Arwel Roberts (Aelod Portffolio ar gyfer Cynllunio a'r Amgylchedd), John Griffith (Aelod Portffolio Cysgodol ar gyfer Cyllid), RG Parry, OBE (Aelod Portffolio Cysgodol ar gyfer Priffyrdd, Eiddo a Gwastraff), Trefor Lloyd Hughes (Aelod Portffolio Cysgodol ar gyfer Addysg), Nicola Roberts, Mr John R. Jones (Medrwn Môn)

1 DATGANIADAU O DDIDDORDEB

Gwnaed datganiadau o ddiddordeb gan y Cyngorydd R. Meirion Jones a'r Cyngorydd Ieuan Williams (nad yw'n aelod o'r Pwyllgor) mewn perthynas ag Eitem 2 ar y rhaglen ynghylch gostyngiad arfaethedig o 10% yn nyriadiad yr Awdurdod i Cwmni Cynnal (cynnig yr adroddwyd arno ar lafar fel un ychwanegol ar gyfer arbedion) yn rhinwedd eu swyddi fel cyfarwyddwyr Cyngor Sir Ynys Môn ar y cwmni.

Gwnaed datganiad o ddiddordeb gan y Cyngorydd Llinos Medi Huws mewn perthynas ag eitem 2 ar y rhaglen ynglŷn â'r materion a nodir isod a gadawodd y cyfarfod yn ystod y drafodaeth arnynt:

- Y gostyngiad arfaethedig yn y cyfraniad Grant i'r Urdd
- Y gostyngiad arfaethedig yn y cyfraniad Grant i'r Ffermwyr Ifanc
- Y gostyngiad arfaethedig yn y cyfraniad i Wasanaeth Cerdd Williams Mathias
- Y bwriad i gyflwyno Ffi ar gyfer Disgyblion nad ydynt yn derbyn Prydau Ysgol Am Ddim mewn perthynas â brecwast am ddim yn yr ysgol.

Gwnaed datganiad o ddiddordeb gan y Cyngorydd Nicola Roberts (nad yw'n aelod o'r Pwyllgor) mewn perthynas ag eitem 2 ar y rhaglen ynghylch y gostyngiad arfaethedig yn y Grant i'r Urdd a'r bwriad i gyflwyno ffi ar gyfer disgyblion nad ydynt yn derbyn Prydau Ysgol Am Ddim mewn perthynas â brecwast am ddim yn yr ysgol. Gadawodd y cyfarfod ar gyfer y drafodaeth ar y materion hynny.

2 CYNIGION CYCHWYNNOL AR GYFER CYLLIDEB 2015/16

Rhoddodd y Pwyllgor sylw i gynigion cychwynnol drafft y Pwyllgor Gwaith ar gyfer Cyllideb Refeniw 2015/16 fel y cawsant eu nodi yn yr adroddiad gan y Pennaeth Adnoddau a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro a gyflwynwyd i gyfarfod o Bwyllgor Gwaith y Cyngor ar 15 Rhagfyr 2014.

Edrychodd y Pwyllgor yn fanwl ar y cynigion ar gyfer Arbedion Effeithlonrwydd a gyflwynwyd fesul gwasanaeth (Atodiad B i'r adroddiad). Roedd y Cyfarwyddwyr Corfforaethol a'u Penaethiaid Gwasanaeth perthnasol, ynghyd â'r Aelodau Portffolio a'r Aelodau Portffolio Cysgodol perthnasol wedi cael gwahoddiad i fynychu'r cyfarfod hefyd yn ôl amserlen a drefnwyd ymlaen llaw. Holwyd y Swyddogion a'r Aelodau Portffolio gan y Pwyllgor ynghylch -

- Y rhesymeg ar gyfer y cynigion arbedion a gyflwynwyd ac a gynigiwyd ar gyfer eu gweithredu
- Effaith pob cynnig ar ddarparu'r gwasanaeth dan sylw ac ar y rheini sy'n derbyn y gwasanaeth / grwpiau cleient pan fo'n berthnasol
- Y risgiau i'r dyfodol yn sgil gostwng neu beidio â darparu gwasanaeth, sef y risg i'r gwasanaeth dan sylw a'r grŵp cleient a allai gael ei effeithio ac ar y Cyngor fel corfforaeth yn gyffredinol.
- Opsiynau wrth gefn posib ar gyfer gostwng cyllidebau a ph'un a oedd dewisiadau eraill wedi eu hystyried.
- P'un a oedd modd gwireddu'n llawn y cynigion a gyflwynwyd yn 2015/16.

Cyflwynodd y Pennaeth Adnoddau a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro adroddiad llafar ar naw llinell ychwanegol o gynigion arbedion ar draws gwasanaethau nad oeddent wedi eu cynnwys yn yr adroddiad ysgrifenedig. Nodwyd y rhain gan y Pwyllgor ac fe'u cymerwyd i ystyriaeth wrth werthuso'r pecyn cyllidebol drafft.

Yn y drafodaeth ddilynol, dygodd y Pwyllgor sylw at yr isod fel materion yr oedd yn dymuno cael rhagor o eglurhad yn eu cylch o ran goblygiadau'r cynnig:

- **Cymuned**

- Gofynnwyd am eglurhad ar y risg o roi'r gorau i ddefnyddio Cadeirydd Annibynnol ar gyfer y Panel Maethu a chyflawni'r swyddogaeth honno'n fewnol (£4K).

Dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Plant fod yr ystyriaethau'n cynnwys tynnu amser swyddog o waith arall i ymgymryd â'r rôl honno a cholli arbenigedd a sgrwtini allanol yr oedd cadeirydd annibynnol yn medru eu darparu ar gyfer y dasg. Oherwydd bod y Gwasanaeth Maethu yn un a reoleiddir, gellir disgwyl efallai i reoleiddwyr allanol herio'r cynnig fel cam yn ôl. Fel llinariad, bydd y Gwasanaeth yn ymdrechu i adnabod swm sydd gyferwerth â'r arbediad o £4k o ran arall o'r gyllideb, a hynny er mwyn sicrhau fod y swyddog a ddynodwyd i wneud y gwaith yn cysgodu'r cadeirydd annibynnol yn y rôl honno ac i ostwng y risg o golli arbenigedd.

- Gostyngiad arfaethedig yng nghostau Asiantaethau Maethu Annibynnol (£75K).

Gofynnodd y Pwyllgor am sicrwydd bod y Gwasanaethau Plant yn medru gweithredu'r cynnig yn broffesiynol ac yn ddiogel a'u bod wedi rhoi sylw priodol i unrhyw effaith bosib ar y plant / pobl ifanc sydd wedi eu lleoli gydag asiantaethau annibynnol.

Dyweddod y Pennaeth Gwasanaethau Plant mai'r risg yw anallu i wireddu'r arbedion dan y cynnig hwn yn llawn oherwydd bod raid i anghenion y plant fod yn bennaf goruwch y targed ariannol. Esboniodd y disgwyliwr gwneud arbedion o £13.5k trwy gaffael yn fwy effeithlon yn sgil ymuno â fframwaith maethu rhanbarthol Gogledd Cymru ac oddeutu £61k drwy ceisio lleoli plant sy'n derbyn gofal gyda gofalwyr maeth yr Awdurdod ei hun. Mae gweithredu'r cynnig yn llwyddiannus yn seiliedig ar fedru recriwtio digon o ofalwyr maeth a darparu lleoliadau lleol ar gyfer plant sy'n trosglwyddo o leoliadau maethu annibynnol a bod symud lleoliad o fudd i'r plentyn. Cydnabu fod y Pwyllgor yn dymuno bod yn siŵr ei fod yn gwneud yr hyn sydd orau i'r plant wrth iddo gymeradwyo'r cynnig. Cadarnhaodd y Pwyllgor ei safbwynt fod raid i'r penderfyniad fod y penderfyniad iawn ar gyfer y plant dan sylw yn hytrach nag o ran y gyllideb, ac roedd yn fodlon bod y Gwasanaeth wedi gweithredu ar y sail honno.

- Gostyngiad arfaethedig yng Nghostau Lleoliadau Allsirol (£51K)

Dyweddod y Pennaeth Gwasanaethau Plant fod y rhain yn lleoliadau sy'n darparu lefel arbenigol o ofal addysg, iechyd a / neu ofal cymdeithasol i blant nad yw'r Awdurdod yn medru ei ddarparu o'i adnoddau mewnol. Mae'r cynnig yn rhagdybio cwrdd â'r gofynion 'status quo' a hefyd yn caniatáu ar gyfer 78 o wythnosau ychwanegol os bydd angen un neu ddau o leoliadau yn ystod y flwyddyn. Pwysleisiodd y Swyddog fod hwn yn wasanaeth sy'n cael ei arwain gan y galw a bod angen "rhwyd diogelwch" ar ffurf adnoddau y gall y gwasanaeth eu defnyddio i gwrdd ag anghenion nad ydynt wedi eu cynllunio neu nad oedd modd eu rhagweld - gall un lleoliad o'r fath gostio hyd at £250k. Rhaid i'r Awdurdod gael yr hyblygrwydd i fedru ymateb i anghenion nad oedd modd eu rhagweld uwchben y gyllideb yn seiliedig ar achos busnes. Cadarnhaodd y Swyddog Adran 151 y byddai'r ddarpariaeth hon mewn lle.

Nododd y Pwyllgor na fydd ond modd cyflawni'r arbedion yn y cynnig hwn os nad oes unrhyw alwadau annisgwyl a phwysleisiodd eto mai lles gorau'r plentyn unigol ddylai fod y sail ar gyfer gweithredu.

- Dod â contract cyfredol y Gwasanaeth Iechyd Meddwl Plant a'r Glasoed i ben (CAMHS) (£38k)

Dyweddod y Pennaeth Gwasanaethau Plant fod y gwasanaeth hwn, yn hanesyddol, wedi cyllido swydd Gweithiwr Cymdeithasol o fewn CAMHS er nad oes dyletswydd orfodol i wneud hynny. Fodd bynnag, mae gan yr Awdurdod ddyletswydd statudol i asesu a chefnogi plant a phobl ifanc sydd â phroblemau iechyd meddwl ac i gwrdd ag anghenion plant y gofelir amdanynt. Mae'r Awdurdod wedi ceisio dylanwadu ar y swydd i sicrhau ei bod yn canolbwyntio ar gyfrifoldebau statudol yr Awdurdod yn hytrach na bod yn adnodd ar gyfer CAMHS. Yr ail agwedd oedd sicrhau fod y swydd yn gallu datblygu arbenigedd o fewn y Gwasanaethau Plant ar faterion iechyd meddwl i blant. Oherwydd bod y swydd yn wag ar hyn o bryd mae'r risg o ddileu'r swydd yn llai ond erys risg o ran diffyg darpariaeth ar gyfer y plant a'r bobl ifanc yng ngofal yr Awdurdod a chanddynt anghenion iechyd meddwl ac oherwydd y posibilrwydd y gallai anghenion iechyd meddwl nad ydynt yn cael sylw ar y pwnt hwn waethygu fel bod rhaid cael mewnbwn llawer drutach rhyw dro yn y dyfodol.

Gofynnodd y Pwyllgor am wybodaeth fel y gallai ddeall pwysigrwydd y swydd yng nghydestun plant ddim yn medru cael mynediad i wasanaeth CAMHS. Dywedodd y Pennaeth Gwasanaethau Plant mai arwyddocâd y swydd i'r Awdurdod yw ei bod yn golygu y gellir adnabod yn gynnar y plant hynny yn ei ofal sydd ag anghenion iechyd meddwl a bod ymyrraeth gynnar felly'n caniatáu i'r Awdurdod gyfeirio'r plant hynny i wasanaethau lles emosiynol yn hytrach na gwasanaethau iechyd meddwl gan ddod o hyd i ffordd o gwmpas y mater o fethu â chael mynediad i CAMHS.

- Arbedion Effeithlonrwydd y Trydydd Sector (£8k). Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ar effaith gostyngiad mewn cymorth ariannol ar y sefydliadau trydydd sector dan sylw.

Dyweddod y Pennaeth Gwasanaethau Plant fod yr arfer o ddyfarnu contractau blynyddol i sefydliadau trydydd sector a gwneud toriadau blynyddol ynddynt wedyn yn peri rhwystredigaeth i'r gwasanaeth oherwydd ei bod yn ymagwedd tymor byr nad yw'n cynnig sicrwydd ariannol. Er bod gostyngiad o 10% yn y gyllideb wedi ei gynnig ac a fydd yn cael

effaith ar dri sefydliad yn benodol yn y Gwasanaethau Plant, mae'r Awdurdod wedi ceisio lliniaru'r effaith trwy ymrwymo i gcontract cyllido 3 blynedd a fydd yn cynnig elfen o sefydlogrwydd a diogelwch ariannol i'r sefydliadau.

Er yn nodi'r gostyngiad arfaethedig yn y cymorth cyllidol ar gyfer sefydliadau trydydd sector, cymeradwyodd y Pwyllgor y trefniant tair blynedd ar gyfer cyllido'r sefydliadau hynny ar y sail ei fod yn rhoi mwy o sicrwydd iddynt ac yn eu galluogi i gynllunio ymlaen.

Dywedodd y Pennaeth Adnoddau a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro fod adolygiad eang o berthynas yr Awdurdod gyda'r holl sefydliadau trydydd sector wrthi'n cael ei gynnal ac nad ydyw eto wedi ei gwblhau. Amcangyfrifir bod y Cyngor yn talu cyfanswm oddeutu £10m i sefydliadau trydydd sector mewn blwyddyn. Nod yr adolygiad yw rhoddi perthynas yr Awdurdod gyda sefydliadau trydydd sector ar sylfaen gadarnach a darparu ar eu cyfer fwy o sicrwydd ynghylch llif cyllid a fydd yn rhyng-gysylltu'n well â blaenoriaethau corfforaethol y Cyngor. Yn wyneb hynny, rhybuddiodd yn erbyn rhoddi unrhyw sicrwydd ynghylch cyllid yn ystod y 2 i 3 blynedd nesaf hyd oni fydd yr adolygiad cyffredinol hwn wedi'i gwblhau.

Nododd y Pwyllgor gyngor y Swyddog.

- Nododd y Pwyllgor fod y risg ambr sy'n gysylltiedig â chynnig arbedion Garreglwyd (y cynnig ynghylch arbedion ychwanegol yr adroddwyd arnynt ar lafar) yn ymwneud â methiant i werthu'r safle.
- Y gostyngiad arfaethedig yn y costau llety Gwely a Brechwast yn y Gwasanaeth Tai (£115k) (y cynnig ynghylch arbedion ychwanegol yr adroddwyd arnynt ar lafar).

Dywedodd Pennaeth y Gwasanaeth Tai fod newidiadau yn y ddeddfwriaeth Ddigartrefedd yn ystod y flwyddyn yn debygol o arwain at gynnydd yn y galw am lety Gwely a Brechwast ac y bydd hynny, ynghyd â chyflwyno Credyd Cynhwysol ym mis Gorffennaf 2015 a gostyngiadau yn y Rhaglen Cefnogi Pobl yn rhoddi'r gyllideb hon dan bwysau cynyddol. Mae cynnig i ostwng y gyllideb hon gan £23,368 wedi cael ei gyflwyno er bod swm uwch wedi cael ei gymryd allan o'r gyllideb hon oherwydd tanwariant yn y gorffennol. Petai gorwariant yn y gyllideb oherwydd y ffactorau y soniwyd amdanynt, dywedodd y Swyddog yr hoffai dderbyn sicrwydd y bydd rhwyd diogelwch cyllidol ar gael ar gyfer y gyllideb hon.

Cadarnhaodd y Pennaeth Adnoddau a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro mai'r arbediad arfaethedig yn y gyllideb ar gyfer costau Gwely a Brechwast yw £115k. Yn draddodiadol, roedd swm o £250k wedi ei neilltuo ar gyfer y gyllideb hon ond nid oedd mwy na £50k i £60k wedi cael ei wario gyda hynny'n cyfrif am yr arbediad o £115k. Fodd bynnag, gan fod hon yn gyllideb sy'n dibynnu ar y galw amdani a bod y ddarpariaeth yn un statudol, gellir rhyddhau arian o gronfa wrth gefn petai raid a hynny'n unol â phroses wedi ei rheoleiddio'n briodol.

Gofynnodd y Pwyllgor am sicrwydd fod digon o adnoddau ar gael yn y gronfa gorfforaethol wrth gefn ar gyfer yr amrediad o wasanaethau sy'n dibynnu ar y galw amdanynt ac a fydd efallai'n gorfod tynnu arian i'r gronfa honno.

Cadarnhaodd y Pennaeth Adnoddau a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro y byddai'n rhaid cael proses wedi ei rheoleiddio'n briodol ar gyfer rhyddhau'r cyllid. Petai'r gronfa wrth gefn yn cael ei llethu gan y pwysau arni (ac mae hynny'n annhebygol) yna byddai'n rhaid tynnu arian o gronfa wrth gefn y Cyngor.

- Opsiynau y gellir troi atynt. Dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Plant y byddai unrhyw gynigion eraill ar gyfer nodi arbedion cyllidebol yn golygu adolygiad o'r math a'r lefel o ddarpariaeth sydd ar gael ar hyn o bryd.
- **Cynllunio/Gwastraff/Priffyrdd**
- Y bwriad i ostwng y cyfraniad a roddir i'r Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd (£25k). Gofynnodd y Pwyllgor a fyddai Cyngor Gwynedd yn gostwng ei gyfraniad gan swm cyfatebol ac a fyddai'r toriad yn cael unrhyw effaith wirioneddol ar waith yr Uned.

Dyweddod y Pennaeth Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd fod y gostyngiad arfaethedig o £25k yn weddol fychan yng nghyd-destun y cyfraniad blynyddol o £300k ac, yn dilyn trafodaeth bellach, mae'n debygol y bydd cyfraniad Gwynedd yn gostwng gan swm tebyg. Dywedodd y Swyddog ei fod yn hyderus na fyddai'r cynnig, sy'n golygu gostwng oriau gwaith staff, yn cael effaith ar y Cynllun Datblygu ar y Cyd ac y gellir rheoli hyn.

- Y Gostyngiad Arfaethedig yn y Gyllideb ar gyfer Gwaith ar y Priffyrdd (£414k).

Dyweddod y Pennaeth Gwasanaethau Amgylcheddol a Thechnegol fod darpariaeth yn y gyllideb Refeniw ar gyfer Priffyrdd i dalu i gontractwyr am waith cynnal a chadw priffyrdd, swm oddeutu £1.75m y flwyddyn. Telir swm o £1.25m i Hogan's am ailwynebu priffyrdd a neilltuir £200k ar gyfer torri gwair - cyfanswm o £3.2m. Bydd y gyllideb hon yn gostwng i £2.5m yn fras os penderfynir gwneud yr arbediad. Mae'r cynnig o bosib yn golygu torri contractau gyda'r contractwyr; fodd bynnag, gwnaed bid am £2m yn y rhaglen gyfalaf fel benthyca pwylllog ar gyfer y flwyddyn nesaf a'r flwyddyn wedyn fel y gellir parhau i ddarparu'r un lefel o wasanaeth. Erbyn 2017/18, rhagwelir y bydd y gwaith sy'n gysylltiedig ag Wylfa newydd wedi cychwyn.

Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ynglŷn â'r risgiau cynhenid a oedd ynghlwm wrth dorri contractau gyda chontractwyr o ran y posibilrwydd y byddai hynny'n arwain at gostau. Cadarnhaodd y Pennaeth Gwasanaethau Amgylcheddol a Thechnegol fod risg yn gysylltiedig oherwydd bydd y contractwyr hynny wedi costio gwaith yn seiliedig ar y contract ac mae'n bosibl y gallai'r costau hynny fod yn uwch na'r arbedion os na fydd y cais am £2m ar gyfer benthyca pwylllog yn llwyddiannus.

Nododd y Pwyllgor yr elfen o risg sydd ynghlwm wrth ostwng y gyllideb ar gyfer Gwaith ar y Priffyrdd yn y modd a ddisgrifir a hynny o ran y posibilrwydd o gostau gan nodi hefyd y gallai'r costau hynny fod yn uwch na'r arbedion os na fydd y fid am fenthyciadau pwylllog yn llwyddiannus.

- Cydweithio (Rheoli Gwastraff) (£50k).

Nododd y Pwyllgor fod y cynnig hwn yn annhebygol o gael ei wireddu yn 2015/16 oherwydd nad yw'r trafodaethau gyda Chyngor Gwynedd wedi symud ymlaen ddigon i fedru gweithredu'r cynnig mewn pryd.

- Gwerthu Gwastraff Gwyrdd (£75k)

Nododd y Pwyllgor y posibilrwydd na fydd yr arbediad hwn yn cael ei wireddu oherwydd yr oedi o ran sicrhau'r caniatadau angenrheidiol gan Lywodraeth Cymru a Chyfoeth Naturiol Cymru.

- **Addysg**

- Gostyngiad yn y Gyllideb ar gyfer Gwella Safonau mewn Ysgolion (£43.4k)

Nododd y Pennaeth Dysgu mai GwE sydd bellach yn gyfrifol am yr elfen honno o'r gefnogaeth a roddir i ysgolion sy'n ymwneud â chodi safonau ac y comisiynir y gwasanaeth drwy gyfrwng Cytundeb Lefel Gwasanaeth gyda'r corff rhanbarthol. Mae'r Gwasanaeth yn credu y gallai gwrdd ag unrhyw anghenion ychwanegol o gyllidebau eraill.

- Newid y modd y darperir y Gwasanaeth Allgymorth sy'n rhan o'r Gwasanaeth Ieuentid (£16.3k)

Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad o oblygiadau newid y modd y darperir yr elfen allgymorth o'r gwasanaeth yn achos y cymunedau hynny nad ydynt yn cael eu gwasanaethu gan glwb ieuentid chwaith.

Dyweddod y Pennaeth Dysgu fod rhaid i agwedd gwerth am arian y gwasanaeth allgymorth gael ei asesu yn wyneb trawsnewidiad y Gwasanaeth Ieuentid yn ei gyfanrwydd. Daeth y

Gwasanaeth i'r casgliad y gellir darparu'r gwasanaeth drwy ffynonellau eraill ac, yn achos y cymunedau hynny lle nad oes clwb ieuencid, drwy ddefnyddio adeilad lleol.

- **Gwasanaeth Cwnsela – Gostyngiad yn y Cyfraniad (9k)**

Gofynnodd y Pwyllgor a fyddai gostwng y cyfraniad â goblygiadau o ran sicrhau fod y gwasanaeth ar gael i'r holl blant ysgol sydd ei angen.

Dyweddodd y Pennaeth Dysgu fod y gwasanaeth yn cael ei ddarparu ar y cyd â Chyngor Gwynedd. Mae trafodaethau ynghylch gweithredu arbedion oddeutu 5 –10% yn y gwasanaeth wedi cychwyn gyda Rheolydd y Gwasanaeth ac mae'r trafodaethau hynny'n canolbwyntio ar ostwng costau swyddfa gefn yn hytrach na'r ddarpariaeth o'r gwasanaeth. Nid yw Gwynedd wedi cadarnhau eu bwriad hyd yma.

- **Gostyngiad 10% yn y Cyfraniad i'r Cydbwyllgor Anghenion Addysgol Arbennig (93k)**

Dyweddodd y Pennaeth Dysgu fod llinellau cyllidebol nad ydynt bellach yn cael eu defnyddio dan y Cydbwyllgor AAA ynghyd â gorwariant traddodiadol ar staffio. Teimlir y gall y gwasanaeth ddal gostyngiad 10% yn ei gyllideb ac y byddir yn canolbwyntio ar resymoli swyddogaethau gweinyddol.

- **Gostyngiad yng Nghostau Lleoliadau All-sirol (£80k)**

Er bod nifer y lleoliadau addysgol all-sirol wedi gostwng, dywedodd y Pennaeth Dysgu fod yr Awdurdod yn ceisio darparu ar gyfer plant yn lleol, mae hon yn gyllideb sy'n dibynnu ar y galw amdani a rhaid sicrhau hyblygrwydd fel y gellir ymateb i'r galw pan mae'n codi.

Nododd y Pwyllgor fod y Gwasanaeth yn fodlon gyda'r gyllideb oherwydd mae darpariaeth ynddi ar gyfer dibynnu am gymorth o'r arian wrth gefn corfforaethol pe gwelir cynnydd yn y galw am y gwasanaeth.

- **Gostwng Cyfraniadau i'r Urdd/Ffermwyr Ifanc (£21k yr un)**

Dyweddwyd wrth y Pwyllgor fod y ddau sefydliad yn cael eu cyllido drwy Ymddiriedolaeth Elusennol Ynys Môn ac fe nodwyd y wybodaeth.

- **Brecwast am ddim yn yr Ysgolion – Cyflwyno Ffi ar gyfer Disgyblion nad ydynt yn cael Cinio am Ddim (171k)**

Roedd y Pwyllgor yn pryderu am yr effaith a gâi'r cynnig o bosibl ar deuluoedd lle nad yw'r plant yn cael cinio am ddim ond eu bod serch hynny, ar incwm isel. Pwysleisiodd y Pwyllgor bwysigrwydd cynnal Asesiad o'r Effaith ar Gydraddoldeb.

Dyweddodd y Pennaeth Dysgu fod y cynnig yn cael ei gyflwyno fel awgrymiad ac na fydd yr ymgynghori'n cychwyn hyd oni fydd y Gwasanaeth wedi cael mandad i symud ymlaen. Yn ôl atborth anffurfiol, mae yna wahaniaeth barn ar y mater ond byddai'r ddarpariaeth yn parhau i fod ar gael i'r plant mwyaf bregus. Mae'r Gwasanaeth yn mofyn cymorth i ymchwilio i arbedion posibl dan y pennawd cyllidebol hwn.

Nododd y Pwyllgor y byddai'n cymryd hyd at dri mis i gwblhau cynnig swyddogol.

- **Cynyddu Ffioedd Teithio ar gyfer Pobl Ifanc 16+ a Chodi ar Ddisgyblion 16+ mewn Ysgolion (50k)**

Nododd y Pwyllgor fod y cynnig eisoes wedi cael ei gymeradwyo'n ddemocratig ac na ddylid o'r herwydd ei gynnwys fel rhan o'r cynigion ar gyfer ymgynghori yn eu cylch. Nodwyd hyn gan y Pwyllgor a mynegwyd siom ynglŷn â'r diffyg ymgynghori ar y cynnig a'r modd y cafodd hyn ei reoli.

- **Busnes y Cyngor**

- Gostyngiad yn y Contract Iechyd Galwedigaethol (£4k) (Adroddwyd ar lafar am arbedion ychwanegol)

Gofynnodd y Pwyllgor am eglurhad ynghylch effaith y gostyngiad. Dywedodd yr Aelod Portffolio ar gyfer Adnoddau Dynol fod y cynnig yn ffurfio rhan o'r adolygiad corfforaethol cyffredinol mewn perthynas â rheoli absenoldeb salwch a'r bwriad oedd i'r rheolwyr ymgymryd â'r rhan o'r gwaith sy'n ymwneud â diwydrwydd dyladwy.

Roedd yr Aelodau'n pryderu am y baich a rydd hyn ar reolwyr oherwydd yn ôl y Cerdyn Sgorio Perfformiad Corfforaethol, maent eisoes yn ei chael yn anodd i gwblhau Cyfweiliadau Dychwelyd i'r Gwaith yn unol â'r targed heb gael cyfrifoldebau ychwanegol.

- Nododd y Pwyllgor fod y manylion a roddwyd yn y papur ar y gyllideb ddrafft a gyflwynwyd i'r Pwyllgor Gwaith a'r manylion yn y ddogfen ymgynghori gyhoeddus, Cwrdd â'r Heriau, yn wahanol. Awgrymwyd y dylai'r cyhoedd gael yr un lefel o wybodaeth â'r Aelodau Etholedig ac y dylai'r dull o ymgynghori gyda'r cyhoedd yn y dyfodol fod yn gyson â'r dull a fabwysiedir wrth ymgynghori'n fewnol.
- Nododd y Pwyllgor fod y papur briffio ar Arbedion Effeithlonrwydd a ddarparwyd gan y Gwasanaeth Addysg wedi bod o gymorth o ran deall yn well a gwerthuso'r cynigion ar gyfer arbedion a gynigiwyd gan y gwasanaeth ac awgrymwyd y dylai gwasanaethau eraill ystyried mabwysiadu'r arfer hwn ar gyfer y dyfodol.
- Nododd y Pwyllgor fod angen mabwysiadu dull cyson ac unffurf o ran delio gyda'r holl sefydliadau Trydydd Sector gan roddi rhybudd dyledus iddynt o'r toriadau cyllidol a'u hailgyfeirio at ffynonellau cyllido eraill os oes rhai ar gael.

Dywedodd y Cyfarwyddwr Cymuned y gofynnwyd i'r sefydliadau Trydydd Sector drwy lythyr i amlinellu beth fyddai goblygiadau gostyngiad pellach o 5% yn y cymorth ariannol a bod 10 o sefydliadau wedi ymateb i'r llythyr hwnnw.

- Mynegodd y Pwyllgor bryderon ynghylch effaith gronol toriadau ariannol ar siâp y Cyngor yn y dyfodol fel endid corfforaethol gydag ond ychydig iawn neu ddim cyfeiriad o gwbl at feysydd twf.

Dywedodd y Pennaeth Adnoddau a'r Swyddog Adran 151 Dros Dro fod rhaid i'r Cyngor, er mwyn goresgyn y ffaith ei fod yn dibynnu ar Lywodraeth Cymru am ei gyllid, yn gorfod chwilio am ffynonellau cyllido newydd nad ydynt yn cael eu dylanwadu'n drwm gan y Llywodraeth gan olygu y bydd angen iddo fanteisio i'r eithaf ar ffrydiau cyllido a chreu rhai newydd ac/neu gael gwared ar asedau hirsefydlog ac y bydd hynny'n golygu gwneud penderfyniadau heriol.

- Rhoes y Pwyllgor sylw i lefel y cynnydd yn y Dreth Gyngor yn wyneb cyfanswm gwerth y pecyn arbedion. Ymchwiliodd y Pwyllgor i'r posibilrwydd a fyddai cynnydd 5% yn golygu y gellid tynnu rhai arbedion yn ôl yn enwedig lle gallai'r arbedion hynny effeithio ar grwpiau mwy bregus gan bwysu a mesur yr opsiwn hwn yn erbyn budd ac ymarferoldeb lleihau baich y dreth ar drigolion Ynys Môn yn gyffredinol drwy weithredu cynnydd o lai na 5% yn y Dreth Gyngor.

Penderfynwyd –

- **O ran yr arbedion effeithlonrwydd y bwriedir eu gwneud yn y Gwasanaethau Plant mewn perthynas â chostau Plant sy'n Derbyn Gofal, nododd y Pwyllgor mai'r brif ystyriaeth o ran gweithredu'r arbediad hwn yn broffesiynol ac yn ddiogel yw lles gorau'r plentyn.**
- **Bod y Pwyllgor yn pryderu ynghylch goblygiadau toriadau arfaethedig mewn cyllidebau a gwasanaethau sy'n cael eu harwain gan y galw amdanynt (Lleoliadau Allsirol yn y Gwasanaethau Plant ac Addysg a darparu llety Gwely a Brecwast yn y Gwasanaethau Tai) a'i fod yn erfyn ar y Pwyllgor Gwaith i sicrhau fod darpariaeth ddigonol ar gael drwy gronfa wrth gefn gorfforaethol fel y gellir cwrdd ag unrhyw bwysau nad oedd modd eu rhagweld mewn perthynas â'r cyllidebau hynny ac unrhyw gyllidebau eraill sy'n cael eu harwain gan y galw amdanynt.**

- **Bod y Pwyllgor yn nodi bod angen dilysu a gwneud gwaith pellach ar rai o'r cynigion ar gyfer arbedion, e.e. Codi am Frecwast i ddisgyblion nad ydynt yn derbyn Cinio am Ddim a'r ffaith na fydd rhai arbedion efallai'n cael eu gweithredu, e.e. Gwerthu Gwastraff Gwyrdd ac y bydd hyn â goblygiadau i'r Gyllideb.**
- **Bod y Pwyllgor yn nodi y bydd y broses o bennu'r Gyllideb yn cael ei hadolygu gyda dadansoddiad o'r hyn a aeth yn dda a'r hyn y gellid ei wella ar gyfer rowndiau cyllidebol yn y dyfodol.**
- **Bod y Pwyllgor yn nodi ac yn canmol y ffaith fod y Papur Briffio ar Arbedion Effeithlonrwydd a baratowyd gan y Gwasanaeth Addysg wedi hwyluso'r broses o sgrwtineiddio'r cynigion a'i fod yn argymhell fod gwasanaethau eraill yn mabwysiadu'r arfer hon yn y dyfodol.**
- **Bod y Pwyllgor yn argymhell cynnydd rhwng 4.5% a 5% yn y Dreth Gyngor.**

CAMAU GWEITHREDU'N CODI:

Bod yr isod yn cael eu cyflwyno i'r cyfarfod o'r Pwyllgor hwn ar 10 Chwefror fel parhad o'r broses o sgrwtineiddio'r cynigion ar gyfer Cyllideb 2015/16.

- **Cynigion ar gyfer Rhaglen Gyfalaf 2015/16.**
- **Yr ymateb i'r ymarfer ymgynghori cyhoeddus ar y cynigion ar gyfer Cyllideb 2015/16.**

**Y Cynghorydd R. Meirion Jones
Cadeirydd**